

Brussel, 12 februari 2021
REV2 – vervangt de kennisgeving
(REV1) van 27 april 2018

KENNISGEVING AAN BELANGHEBBENDEN

TERUGTREKKING VAN HET VERENIGD KONINKRIJK EN EU-REGELS OP HET GEBIED VAN DE INTERNE ENERGIEMARKT

Het Verenigd Koninkrijk heeft zich op 1 februari 2020 uit de Europese Unie teruggetrokken en is daarmee een “derde land”¹ geworden. Het terugtrekkingsakkoord² voorzag in een overgangperiode die op 31 december 2020 eindigde. Het terugtrekkingsakkoord voorzag in sommige gevallen ook in scheidingsbepalingen aan het einde van de overgangperiode.

Tijdens de overgangperiode hebben de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk onderhandeld over een handels- en samenwerkingsovereenkomst, die op 30 december 2020 is ondertekend³ en met ingang van 1 januari 2021 voorlopig van toepassing is⁴.

Alle belanghebbenden, en met name marktdeelnemers, worden gewezen op de juridische situatie die is ontstaan sinds het einde van de overgangperiode, rekening houdend met de handels- en samenwerkingsovereenkomst (Deel A hierna). In deze kennisgeving wordt ook nader ingegaan op de regels die van toepassing zijn op Noord-Ierland sinds het einde van de overgangperiode (Deel B hierna).

Let op: deze kennisgeving heeft geen betrekking op EU-regels op het gebied van:

- handel in broeikasgasemissierechten;
- financiële diensten;
- garanties van oorsprong en certificering van installateurs;
- btw en accijnzen.

Met betrekking tot deze aspecten zijn andere kennisgevingen in voorbereiding of gepubliceerd.

¹ Een derde land is een land dat geen lid is van de Europese Unie.

² Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (PB L 29 van 31.1.2020, blz. 7) (hierna “het terugtrekkingsakkoord” genoemd).

³ Handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, anderzijds (PB L 444 van 31.12.2020, blz. 14).

⁴ PB L 1 van 1.1.2021, blz. 1.

A. JURIDISCHE SITUATIE SINDS HET EINDE VAN DE OVERGANGSPERIODE

Met ingang van 1 januari 2021 is het EU-acquis inzake de interne energiemarkt⁵ niet langer van toepassing op en in het Verenigd Koninkrijk⁶.

Dit heeft met name de onderstaande gevolgen:

1. VERGOEDING VAN TRANSMISSIESYSTEEMBEHEERDERS (TSB'S)

In Verordening (EU) 2019/943⁷ zijn de beginselen vastgesteld voor een vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissiesysteembeheerders en voor tarieven voor de toegang tot netwerken.

Op basis van deze beginselen is in Verordening (EU) nr. 838/2010 van de Commissie⁸ bepaald dat TSB's in de EU worden vergoed voor op hun net optredende grensoverschrijdende elektriciteitsstromen. Deze vergoeding vervangt expliciete tarieven voor het gebruik van interconnectoren.

Wat betreft de import en export van elektriciteit door derde landen is in Verordening (EU) nr. 838/2010 van de Commissie⁹ bepaald dat er een vergoeding moet worden betaald voor het gebruik van het transmissiesysteem voor alle geplande import en export van elektriciteit door alle derde landen die geen overeenkomst hebben gesloten waarbij zij de wetgeving van de Unie toepassen.

In artikel ENER.13, lid 3, van de handels- en samenwerkingsovereenkomst is bepaald dat elke partij de nodige stappen neemt om ervoor te zorgen dat zo snel mogelijk een meerpartijenovereenkomst wordt gesloten in verband met compensatie van kosten voor via het net lopende grensoverschrijdende elektriciteitsstromen tussen transmissiesysteembeheerders die deelnemen aan het vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissienetbeheerders, dat is ingesteld bij

---

⁵ Richtlijn (EU) 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125); Richtlijn 2009/73/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas (PB L 211 van 14.8.2009, blz. 94); Verordening (EU) 2019/942 tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 22); Verordening (EU) 2019/943 betreffende de interne markt voor elektriciteit (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 54); Verordening (EU) 2019/941 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 1); Verordening (EG) nr. 715/2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten (PB L 211 van 14.8.2009, blz. 36); Verordening (EU) nr. 1227/2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (PB L 326 van 8.12.2011, blz. 1).

⁶ Zie deel B van deze kennisgeving voor de toepasselijkheid van bepaalde regels betreffende de interne energiemarkt van de EU op Noord-Ierland.

⁷ Verordening (EU) 2019/943 betreffende de interne markt voor elektriciteit (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 54).

⁸ Verordening (EU) nr. 838/2010 van de Commissie van 23 september 2010 betreffende de vaststelling van richtsnoeren met betrekking tot het vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissienetbeheerders en een gemeenschappelijke regelgevingsaanpak voor de transmissietarifiering (PB L 250 van 24.9.2010, blz. 5); zie met name deel A, punten 2 en 3, van de bijlage.

⁹ Deel A, punt 7, van de bijlage bij Verordening (EU) nr. 838/2010 van de Commissie.

Verordening (EU) nr. 838/2010 van de Commissie, en transmissiesysteembeheerders van het Verenigd Koninkrijk.

De meerpartijenovereenkomst heeft tot doel ervoor te zorgen dat i) transmissiesysteembeheerders van het Verenigd Koninkrijk op gelijke voet worden behandeld met een transmissiesysteembeheerder in een land dat deelneemt aan het vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissiesysteembeheerders; en ii) de behandeling van transmissiesysteembeheerders van het Verenigd Koninkrijk niet gunstiger is dan die van een transmissiesysteembeheerder die deelneemt aan het vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissienetbeheerders.

2. INTERCONNECTIVITEIT

In de EU-wetgeving inzake de gas- en de elektriciteitsmarkt zijn regels vastgesteld betreffende de berekening en toewijzing van interconnectiecapaciteit en zijn mechanismen voorzien om de uitvoering daarvan te vergemakkelijken. Meer bepaald:

- Bij Verordening (EU) 2016/1719 van de Commissie¹⁰ is een centraal platform voor de toewijzing van de interconnectiecapaciteit van TSB's op de langere termijn opgericht. Dit platform is een centraal contactpunt op basis waarvan marktdeelnemers transmissiecapaciteit op de langere termijn in de hele EU kunnen boeken.
- Bij Verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie¹¹ zijn Europese balanceringsplatforms voor de uitwisseling van standaardproducten voor balanceringsenergie opgericht. Via deze centrale contactpunten kunnen TSB's uit de EU op korte termijn en over grenzen heen balanceringsenergie verkrijgen.
- Bij Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie¹² is de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling van de elektriciteitsmarkten van de EU vastgesteld. Hiermee kunnen marktdeelnemers grootschalige elektriciteitstransacties op korte termijn over grenzen in de EU heen organiseren. De eenvormige day-ahead- en intradaymarktkoppelingen zijn de centrale instrumenten voor de integratie van de interne elektriciteitsmarkt van de EU. Verordening (EU) 2015/1222 voorziet ook in gemeenschappelijke eisen voor het aanwijzen van benoemde elektriciteitsmarktbeheerders (“nominated electricity market operators” – “NEMO's”) bij de marktkoppeling. Hun taken omvatten het in ontvangst nemen van orders van marktdeelnemers, het dragen van de algemene verantwoordelijkheid voor het matchen en toewijzen van orders in overeenstemming met de resultaten van de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling, het bekendmaken van prijzen en het clearen en afwickelen van contracten die resulteren uit de transacties overeenkomstig de relevante overeenkomsten en voorschriften van de marktdeelnemers. NEMO's hebben het

---

¹⁰ Artikelen 48 tot en met 50 van Verordening (EU) 2016/1719 van de Commissie van 26 september 2016 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoeewijzing op de langere termijn (PB L 259 van 27.9.2016, blz. 42).

¹¹ Artikelen 19 tot en met 21 van Verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancing (PB L 312 van 28.11.2017, blz. 6).

¹² Hoofdstukken 5 en 6 van titel II van Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoeewijzing en congestiebeheer (PB L 197 van 25.7.2015, blz. 24).

recht hun diensten aan te bieden in andere lidstaten dan de lidstaten waarin zij zijn aangewezen.

De artikelen ENER.13, ENER.14, ENER.15 en ENER.19 van de handels- en samenwerkingsovereenkomst bieden een kader voor de ontwikkeling van regelingen en technische procedures voor een efficiënt gebruik van elektriciteits- en gasinterconnectoren tussen de Unie en het Verenigd Koninkrijk en voorzien in mechanismen om de uitvoering ervan te vergemakkelijken. Deze regelingen mogen geen deelname door transmissiesysteembeheerders van het Verenigd Koninkrijk aan procedures van de Unie inzake capaciteitstoewijzing en congestiebeheer omvatten of impliceren¹³.

De uitsluiting van deelname is van toepassing op het centrale toewijzingsplatform voor interconnectiecapaciteit op de langere termijn, de Europese balanceringsplatforms en de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling van de elektriciteitsmarkten in de EU. Tevens zijn in het Verenigd Koninkrijk gevestigde NEMO's beheerders uit een derde land geworden en hebben zij niet meer het recht om marktkoppelingdiensten in de EU uit te voeren.

3. COÖRDINATIE VAN HET SYSTEEMBEHEER

Op grond van Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie¹⁴ moeten TSB's systeembeheersregio's vaststellen. Daarnaast is in Verordening (EU) 2019/943 van de Commissie¹⁵ bepaald dat TSB's van een systeembeheersregio uiterlijk op 1 juli 2022 een regionaal coördinatiecentrum (RCC) moeten oprichten. De RCC's zullen TSB's onder meer helpen congestie op hun systemen beter te beheren en de capaciteitsberekening op hun interconnectoren te verbeteren.

Sinds 1 januari 2021 behoort het Verenigd Koninkrijk niet meer tot een systeembeheersregio. De TSB's van het Verenigd Koninkrijk kunnen dan ook niet deelnemen aan RCC's. Dit doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van technische samenwerking tussen RCC's en TSB's van het Verenigd Koninkrijk.

4. ELEKTRICITEITS- EN GASHANDEL

Verordening (EU) 1227/2011¹⁶ verbiedt marktmisbruik op de EU-groothandelsmarkten voor elektriciteit en gas. Om de doeltreffende vervolging van marktmisbruik te

---

¹³ Zie voor elektriciteit artikel ENER.13, lid 2, en voor gas artikel ENER.15, lid 3, van de handels- en samenwerkingsovereenkomst. Wat gastransmissiesystemen betreft, zijn commerciële regelingen die door TSB's zijn ontwikkeld om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van Verordening (EU) 2017/459 van de Commissie tot vaststelling van een netcode betreffende capaciteitstoewijzingsmechanismen in gastransmissiesystemen momenteel geen "procedures van de Unie" in de zin van de overeenkomst. Dit doet geen afbreuk aan de status van eventuele toekomstige procedures of regelingen die kunnen worden ontwikkeld.

¹⁴ Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PB L 220 van 25.8.2017, blz. 1).

¹⁵ Artikel 34 tot en met 47 van Verordening (EU) 2019/943.

¹⁶ Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (PB L 326 van 8.12.2011, blz. 1).

waarborgen, zijn in de EU gevestigde marktdeelnemers krachtens artikel 9, lid 1, van Verordening (EU) 1227/2011 verplicht zich te laten registreren bij hun nationale regulerende instantie voor energie. Marktdeelnemers uit derde landen zijn verplicht om zich te laten registreren bij de nationale regulerende instantie voor energie van een lidstaat waarin zij actief zijn.

Met ingang van 1 januari 2021 zijn in het Verenigd Koninkrijk gevestigde marktdeelnemers deelnemers uit derde landen geworden. Als gevolg daarvan moeten in het Verenigd Koninkrijk gevestigde deelnemers die de handel in voor de groothandel bestemde energieproducten in de EU willen voortzetten zich op grond van artikel 9, lid 1, van Verordening (EU) 1227/2011 laten registreren bij de nationale regulerende instantie van een lidstaat waarin zij actief zijn. Overeenkomstig artikel 9, lid 4, van Verordening (EU) 1227/2011 moet het registratieformulier worden ingediend alvorens een transactie die moet worden gemeld, wordt aangegaan.

In artikel ENER.7 van de handels- en samenwerkingsovereenkomst is bepaald dat de partijen samenwerken om handel op basis van voorkennis en marktmanipulatie op te sporen en te voorkomen en dat zij, in voorkomend geval, informatie kunnen uitwisselen, met inbegrip van informatie over markttoezicht en handhavingsactiviteiten.

5. INVESTERINGEN IN TRANSMISSIESYSTEEMBEHEERDERS

Richtlijn (EU) 2009/944¹⁷ en Richtlijn 2009/73/EG¹⁸ voorzien in de certificering van TSB's. Overeenkomstig artikel 53 van Richtlijn (EU) 2009/944 en artikel 11 van Richtlijn 2009/73/EG zijn specifieke regels van toepassing op de certificering van een TSB waarover een persoon of personen uit een derde land zeggenschap hebben. In het bijzonder moeten de lidstaten en de Commissie krachtens de richtlijnen beoordelen of het toekennen van certificering aan de betrokken transmissiesysteembeheerder waarover een of meerdere personen uit een derde land zeggenschap hebben een bedreiging vormt voor de energievoorzieningszekerheid van de lidstaat en de EU.

Met ingang van 1 januari 2021 zijn TSB's waarover investeerders uit het Verenigd Koninkrijk zeggenschap hebben TSB's waarover personen uit een derde land zeggenschap hebben. Dergelijke TSB's kunnen hun activiteiten in de EU uitsluitend voortzetten indien zij beschikken over een certificering overeenkomstig artikel 53 van Richtlijn (EU) 2019/944 en artikel 11 van Richtlijn 2009/73/EG. De lidstaten kunnen certificering weigeren wanneer het toekennen van certificering een bedreiging vormt voor de voorzieningszekerheid van de betrokken lidstaat.

---

¹⁷ Richtlijn (EU) 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125).

¹⁸ Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas (PB L 211 van 14.8.2009, blz. 94).

6. VOORWAARDEN VOOR HET VERLENEN EN HET GEBRUIKMAKEN VAN VERGUNNINGEN VOOR DE PROSPECTIE, DE EXPLORATIE EN DE PRODUCTIE VAN KOOLWATERSTOFFEN

In Richtlijn 94/22/EG¹⁹ zijn de regels vastgesteld voor de prospectie, exploratie en productie van koolwaterstoffen. In de richtlijn is onder meer bepaald dat procedures voor alle subjecten open moeten staan en dat vergunning moeten worden verleend op basis van objectieve en bekendgemaakte criteria. Overeenkomstig artikel 2, lid 2, tweede alinea, van Richtlijn 94/22/EG kunnen de lidstaten uit overwegingen van nationale veiligheid de toegang tot en de uitoefening van die activiteiten weigeren aan een subject waarover derde landen of onderdanen van een derde land feitelijk zeggenschap hebben.

Sinds 1 januari 2021 is artikel 2, lid 2, tweede alinea, van Richtlijn 94/22/EG van toepassing wanneer vergunningen zijn verleend of er is verzocht om verlening van vergunningen aan een subject waarover het Verenigd Koninkrijk of onderdanen van het Verenigd Koninkrijk feitelijk zeggenschap hebben.

B. IN NOORD-IERLAND SINDE HET EINDE VAN DE OVERGANGSPERIODE GELDENDE REGELS

Sinds het einde van de overgangperiode is het Protocol inzake Ierland/Noord-Ierland (hierna “het IE/NI-protocol” genoemd) van toepassing.²⁰ De toepassing van het IE/NI-protocol is afhankelijk van de periodieke instemming van de Noord-Ierse wetgevende Assemblee, waarbij de initiële periode 4 jaar na het einde van de overgangperiode afloopt.²¹

Krachtens het IE/NI-protocol zijn sommige bepalingen van het EU-recht ook van toepassing op en in het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot Noord-Ierland. In het IE/NI-protocol zijn de EU en het Verenigd Koninkrijk bovendien overeengekomen dat, voor zover EU-regels van toepassing zijn op en in het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot Noord-Ierland, Noord-Ierland wordt behandeld als een lidstaat.²²

Krachtens het IE/NI-protocol zijn bepaalde EU-regels betreffende groothandelsmarkten voor elektriciteit van toepassing op en in het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot Noord-Ierland²³.

Dat betekent dat wanneer verwijzingen naar de EU in de delen A en B van deze kennisgeving van toepassing zijn op de opwekking, transmissie, distributie en levering

---

¹⁹ Richtlijn 94/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 1994 betreffende de voorwaarden voor het verlenen en het gebruikmaken van vergunningen voor de prospectie, de exploratie en de productie van koolwaterstoffen (PB L 164 van 30.6.1994, blz. 3).

²⁰ Artikel 185 van het terugtrekkingsakkoord.

²¹ Artikel 18 van het IE/NI-protocol.

²² Artikel 7, lid 1, van het terugtrekkingsakkoord in samenhang met artikel 13, lid 1, van het IE/NI-protocol.

²³ Artikel 9 van het IE/NI-protocol en bijlage 4 bij dat protocol.

van elektriciteit²⁴, Noord-Ierland daaronder ook wordt begrepen, terwijl met verwijzingen naar het Verenigd Koninkrijk uitsluitend Groot-Brittannië wordt bedoeld.

Meer in het bijzonder betekent dit onder meer het volgende:

- In Noord-Ierland gevestigde beheerders worden voor de toepassing van het vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissiesysteembeheerders behandeld als beheerders uit de Unie (zie punt A.1 hierboven).
- In Noord-Ierland gevestigde beheerders worden voor de toepassing van het centrale toewijzingsplatform voor interconnectiecapaciteit op de langere termijn, de Europese balanceringsplatforms en de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling behandeld als beheerders uit de Unie (zie punt A.2 hierboven).
- De bepalingen van Verordening (EU) nr. 1227/2011 blijven van toepassing op de groothandel in elektriciteit in Noord-Ierland. Contracten en derivaten voor de levering of het transport van elektriciteit (maar niet gas) in Noord-Ierland zijn voor de groothandel bestemde energieproducten zoals gedefinieerd in Verordening (EU) nr. 1227/2011 (zie punt A.4 hierboven).

Het IE/Ni-protocol sluit echter uit dat het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot Noord-Ierland de mogelijkheid heeft om:

- deel te nemen aan de besluitvorming van de Unie of aan de totstandkoming ervan²⁵;
- zich te beroepen op het beginsel van het land van oorsprong of wederzijdse erkenning voor onder meer registraties bij een nationale bevoegde autoriteit²⁶.

Meer in het bijzonder betekent dit onder meer het volgende:

- de regulator van Noord-Ierland is uitgesloten van deelname aan het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators;
- een registratie bij de regelgevende instantie in het Verenigd Koninkrijk die voor Noord-Ierland optreedt, is niet geldig in de EU (zie artikel 7, lid 3, van het IE/Ni-protocol). Marktdeelnemers die voor de groothandel bestemde energieproducten verhandelen, moeten zich dus bij een lidstaat van de Unie laten registreren.

Op de website van de Commissie over de EU-regels op het gebied van energiebeleid (<https://ec.europa.eu/energy/en/home>) is algemene informatie te vinden over Uniewetgeving die van toepassing is op de interne energiemarkt. Die webpagina's zullen

---

²⁴ Bepalingen met betrekking tot detailhandelsmarkten en consumentenbescherming zijn niet van toepassing.

²⁵ Uitwisseling van informatie of onderlinge raadpleging zal, zo nodig, geschieden in de gemengde raadgevende werkgroep die bij artikel 15 van het IE/Ni-protocol is ingesteld.

²⁶ Artikel 7, lid 3, eerste alinea, van het IE/Ni-protocol.

zo nodig worden geactualiseerd.

Europese Commissie
Directoraat-generaal Energie